

نظام بودجه ریزی

مبانی نظری
سیر تحول بین المللی
بررسی تطبیقی
تحولات نظام بودجه ریزی در ایران

نویسنده : محمد کریمیچا

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

نظام بودجه ریزی

• مبانی نظری

• سیر تحولات بین المللی

• بررسی تطبیقی

• تحولات نظام بودجه ریزی در ایران

نویسنده: محمد کر دیچه

گردیچه، محمد

نظام بودجه‌ریزی: مبانی نظری، سیر تحولات بین‌المللی، بررسی تطبیقی، تحولات نظام بودجه‌ریزی در ایران / نویسنده محمد گردیچه. - تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاونت امور اداری، مالی و منابع انسانی، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۵.

ص: ۴۶۲، جدول، نمودار. - (مجموعه برنامه و بودجه؛ ۶۰) (انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

کشور؛ ۱۳۴/۰۰/۸۵)

ISBN 964-425-874-6

کتابنامه: ص. ۴۵۷-۴۶۲

۱. بودجه‌ریزی. ۲. بودجه‌ریزی - ایران. ۳. بودجه‌ریزی - ایران - تاریخ. الف. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات. ب. عنوان. ج. فروست.

HJ ۲۰۰۹/ک۴ ۱۳۸۵

ISBN 964-425-874-6

شابک ۶-۸۷۴-۴۲۵-۹۶۴

نظام بودجه‌ریزی: مبانی نظری، سیر تحولات بین‌المللی، بررسی تطبیقی، تحولات نظام بودجه‌ریزی در ایران

نویسنده: محمد گردیچه

ناشر: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاونت امور اداری، مالی و منابع انسانی، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات

چاپ اول، ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۳۰۰۰ ریال

تاریخ انتشار: سال ۱۳۸۵

لیتوگرافی: قاسملو

چاپ و صحافی: اتحاد

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور انعکاس مناسب نتایج پژوهش‌های داخلی و تجارب علمی و عملی پژوهشگران خارجی در زمینه برنامه‌ریزی و توسعه و نیز برای تدارک منابع و متون علمی مورد نیاز کارشناسان، دانشگاهیان و سایر دانشوران اقدام به انتشار کتاب می‌نماید.

از همه صاحب‌نظران، کارشناسان و پژوهشگران دعوت می‌شود دیدگاه‌ها، پیشنهادها و تجارب تألیفی و ترجمه‌ای خود را به منظور گسترش مناسب این فعالیت‌ها در موضوعاتی چون فرایند برنامه‌ریزی، ارزشیابی و نظارت، شیوه‌ها و تجارب و سیاست‌های برنامه‌ریزی و توسعه، برنامه‌ریزی بخشی و منطقه‌ای، برنامه‌ریزی بلندمدت (آینده پژوهی)، بودجه‌ریزی و نیز پژوهش‌های کاربردی و موردی در مسائل اقتصادی و اجتماعی ایران، در اختیار این مرکز قرار دهند. گفتنی است آثار منتشر شده لزوماً دربرگیرنده دیدگاه‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نیست و صرفاً برای کمک به تجربه‌اندوزی و دانش پژوهشی کارشناسان و دانشوران، انتشار یافته است.

مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات

مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور از همکاران ذیل به خاطر تلاش و کوششی که در آماده‌سازی، چاپ و توزیع کتاب "نظام بودجه‌ریزی" به کار بستند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کند:

گروه آماده‌سازی

گروه چاپ

• مجتبی امیرحسینی	• ویرایش فنی، نسخه‌برداری	• علی کفایشان
• کارشناس فنی امور چاپ	• و کنترل‌نهایی	• مرضیه پورنشه
	• صفحه‌آرایی	• شهرام عظیمی
	• طراحی جلد	

گروه توزیع

• مسئول گروه توزیع	• کتابون شهفر
• مسئول بخش	• مهرنار شفاقی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه.....
۱۳	بخش اول: تهیه و تصویب بودجه.....
۱۵	۱-۱. مبانی نظری فرآیند تهیه و تدوین و تصویب بودجه.....
۱۵	۱-۱-۱. تهیه و تدوین بودجه.....
۱۸	۱-۱-۲. سازماندهی و تشکیلات تهیه و تنظیم بودجه.....
۲۷	۱-۱-۳. تصویب بودجه.....
۳۲	۲-۱. فرآیند تهیه و تصویب بودجه در ایران.....
۳۲	۲-۲-۱. مبانی قانونی تهیه و تصویب بودجه.....
۴۱	۲-۲-۲. روش فعلی تهیه و تنظیم و تصویب بودجه در ایران.....
۵۱	۳-۲-۱. مشکلات و تنگناهای مربوط به فرآیند تهیه و تنظیم و تصویب لایحه بودجه.....
در ایران.....	
۶۷	بخش دوم: اجرای بودجه.....
۶۹	۱-۲. مبانی نظری اجرای بودجه.....
۶۹	۱-۱-۲. هدف‌های اجرای بودجه.....
۷۰	۲-۱-۲. نظام اجرای بودجه.....
۷۱	۳-۱-۲. مخارج بیشتر از مصوب و کمتر از مصوب.....
۷۴	۴-۱-۲. مراحل انجام هزینه.....
۷۶	۵-۱-۲. وجوه سازمانی اجرای بودجه.....
۸۲	۶-۱-۲. کنترل سلف‌اقتراوت.....
۸۳	۷-۱-۲. کنترل‌های پرداخت و حسابداری.....
۹۰	۸-۱-۲. تنظیم نهادت.....
۹۱	۹-۱-۲. اصول مدیریت تخصیص بودجه.....

صفحه	عنوان
۹۵	۱-۱-۲. اصول اصلاح و تجدیدنظر در بودجه.....
۹۷	۱-۱-۲. مدیریت هزینه‌های پرستلی.....
۱۰۲	۱-۲-۲. مدیریت وجوه نقدی و نقش خزانه‌داری.....
۱۱۷	۱-۳-۱-۲. مدیریت هزینه.....
۱۲۵	۲-۲. فرآیند اجرای بودجه در ایران.....
۱۲۵	۱-۲-۲. مبانی قانونی اجرای بودجه.....
۱۴۵	۲-۲-۲. مشکلات و تگناهای مربوط به فرآیند اجرای بودجه در ایران.....
۱۴۹	بخش سوم: نظارت، کنترل و ارزشیابی بودجه.....
۱۵۱	۱-۲. ارتقای مدیریت و شفاف‌سازی حساب‌های مالی.....
۱۶۰	۲-۲. کنترل‌های مدیریتی، حسابرسی و ارزشیابی.....
۱۶۱	۱-۲-۲. نظارت‌های مدیریتی و حسابرسی داخلی.....
۱۸۰	۲-۲-۲. ارزشیابی.....
۱۸۱	۳-۲-۲. انواع ارزشیابی.....
۱۸۴	۳-۲. گزارش‌گیری.....
۱۸۴	۱-۳-۲. اهداف گزارش‌گیری.....
۱۸۵	۲-۳-۲. اصول گزارش‌گیری.....
۱۸۷	۳-۳-۲. گزارشات اجرای بودجه.....
۱۸۹	۴-۳-۲. گزارش‌دهی مالی.....
۱۹۸	۴-۲. فرآیند نظارت بودجه در ایران.....
۱۹۸	۱-۴-۲. مبانی قانونی نظارت بر بودجه در ایران.....
۲۱۲	۲-۴-۲. مشکلات و تگناهای مربوط به فرآیند اجرای بودجه در ایران.....
۲۲۱	بخش چهارم: مروری بر نوآوری‌های نظام بودجه‌ریزی.....
۲۲۳	۱-۴. بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد.....
۲۲۳	۱-۱-۴. کلیات.....

صفحه	عنوان
۲۲۸	۲-۱-۲. اصول و مفاهیم هزینه‌یابی محصول.....
۲۲۹	الف) هدف و منافع حاصل از هزینه‌یابی محصول.....
۲۳۲	ب) مبنای تعیین فعالیت‌ها.....
۲۳۶	ج) طبقه‌بندی هزینه‌ها.....
۲۴۰	د) اهداف روش هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت.....
۲۴۱	هـ) فرآیند روش هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت.....
۲۵۰	و) چند مثال هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت.....
۲۷۳	ز) کنترل کیفیت.....
۲۷۵	۲-۲. نظام کنترل و ارزشیابی مبتنی بر نتایج.....
۲۹۲	۲-۴. نظام چارچوب میان‌مدت هزینه‌های بودجه (MTEF).....
۲۹۷	۴-۴. تجربه کشورهای منتخب در اجرای نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد.....
۲۹۷	۱-۴-۴. کانادا.....
۳۰۰	۲-۴-۴. شیلی.....
۳۰۲	۳-۴-۴. کلمبیا.....
۳۰۵	۴-۴-۴. ایرلند.....
۳۰۸	۵-۴-۴. مصر.....
۳۱۰	۶-۴-۴. مکزیک.....
۳۱۱	۷-۴-۴. هلند.....
۳۱۲	۸-۴-۴. اسپانیا.....
۳۱۴	۹-۴-۴. تانزانیا.....
۳۱۷	۱۰-۴-۴. اوگاندا.....
۳۱۹	۱۱-۴-۴. انگلیس.....
۳۳۱	۱۲-۴-۴. آمریکا.....

بخش پنجم: بررسی تطبیقی نظام بودجه‌ریزی..... ۳۲۵

۱-۱. مقدمه و خلاصه نتایج..... ۳۲۷

صفحه	عنوان
۳۳۹	۲-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور آمریکا.....
۳۳۸	۳-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور کانادا.....
۳۴۵	۴-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور انگلیس.....
۳۵۲	۵-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور سوئد.....
۳۵۸	۶-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور استرالیا.....
۳۶۳	۷-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور آرژانتین.....
۳۶۹	۸-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور هند.....
۳۷۴	۹-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور برزیل.....
۳۷۹	۱۰-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور کلمبیا.....
۳۸۴	۱۱-۵. نظام بودجه‌ریزی کشور مکزیک.....
بخش ششم: تحولات نظام بودجه‌ریزی در ایران.....	
۳۸۹	۱-۶. دوران قبل از انقلاب مشروطیت.....
۳۹۵	۲-۶. از انقلاب مشروطیت تا سال ۱۳۰۰ هجری شمسی.....
۳۹۹	۳-۶. دوره ۱۳۰۰-۱۳۲۰ هجری شمسی.....
۴۰۶	۴-۶. دوره ۱۳۲۰-۱۳۵۱ هجری شمسی.....
۴۱۳	۵-۶. دوره ۱۳۵۲-۱۳۵۷ هجری شمسی.....
۴۱۹	۶-۶. دوران بعد از انقلاب اسلامی.....
۴۱۹	۱-۶-۶. دوره ۱۳۵۸-۱۳۶۷.....
۴۲۵	۲-۶-۶. دوره ۱۳۶۸-۱۳۷۸.....
۴۴۱	۳-۶-۶. دوره ۱۳۷۹-۱۳۸۴.....